

Rosja: ostrożny budżet na lata 2018–2020

Iwona Wiśniewska

Budżet Rosji na lata 2018–2020 został przyjęty przez parlament i w najbliższych dniach ma zostać podpisany przez prezydenta. Zgodnie z założeniami w 2018 roku PKB wzrośnie o 2,1%, a inflacja wyniesie 4%. Ma zostać ponadto przywrócona reguła, zgodnie z którą do budżetu trafiać będą dochody w oparciu o cenę ropy naftowej w wysokości 40 USD/bbl, nadwyżka przy wyższych cenach surowca kierowana będzie zaś do funduszy rezerwowych. Aktualna rządowa prognoza szacuje średnioroczną cenę ropy w 2018 roku na poziomie 43,8 USD/bbl. W kolejnych trzech latach rząd planuje zbilansować budżet, w konsekwencji zaplanowane zostały cięcia realnych wydatków z 18,1% PKB w 2017 do 17% PKB w 2018 roku (do ok. 255 mld USD) i do tj. 15,6% PKB (do ok. 252 mld USD) w 2020 roku, w tym na obronę i politykę społeczną. Nie zmieni się jednak struktura wydatków, nadal ich znakomitą większość stanowić będą: polityka społeczna (ok. 30% PKB), obrona (ok. 20%) i bezpieczeństwo (ok. 13%). Jednocześnie zaplanowano nominalny wzrost dochodów, m.in. dzięki zwiększeniu obciążeń podatkowych. Wartość dochodów w ujęciu do PKB również jednak będzie spadać z 15,9% w 2017 roku do niespełna 15% PKB w 2020 roku. Dzięki tym zabiegom deficyt ma zmniejszyć się w przyszłym roku do 1,3% PKB i do 0,8% PKB w kolejnych dwóch latach.

Komentarz

- W budżecie planowany jest – mimo wyborów prezydenckich w marcu 2018 roku – realny spadek wydatków na politykę społeczną z 5,5% PKB w 2017 roku do 4,7% w 2018 roku i 4,4% PKB w 2020. Nominalne wydatki te spadną w przyszłym roku o 6% do ok. 73 mld USD. Władze zaplanowały jednak działania mające na celu dodatkowe wsparcie obywateli. Od 1 stycznia wdrażane zostaną programy wsparcia dla rodzin (kosztować będą ok. 2,5 mld USD w ciągu trzech lat), na luty przewidziana jest również indeksacja emerytur niepracujących emerytów.
- Ostrożne szacowanie cen ropy i odbudowywanie funduszy rezerwowych pokazuje, że rosyjski rząd stara się dostosować finanse publiczne do nadal trudnej sytuacji w gospodarce (w ostatnich miesiącach 2017 rok pogorszyły się niemal wszystkie wskaźniki ekonomiczne i obecnie prognozowany jest wzrost na poziomie 1,5–1,7% PKB wobec 2% oczekiwanych przez rząd). Z drugiej strony ostrożne założenia budżetowe pokazują, że rosyjskie władze pozostawiają sobie możliwość zwiększania wydatków, w zależności od koniunktury na międzynarodowych rynkach i sytuacji wewnętrznej.

- Kluczowe znaczenie cen ropy naftowej dla finansów publicznych Rosji sprawia, że rosyjski rząd zabiega o utrzymywanie ich na jak najwyższym poziomie. W związku z tym Rosja zgodziła się m.in. na przedłużenie do końca 2018 roku umowy z państwami OPEC o zamrożeniu poziomu wydobycia surowca. Przyjęte przez Moskwę limity odnoszą się do października 2016 roku, który był rekordowy pod względem wielkości wydobycia ropy w Rosji. W ciągu dziesięciu miesięcy br. Rosja wydobyla o 0,3% surowca więcej niż w analogicznym okresie ubiegłego roku. Obowiązkiwanie tej umowy w 2017 roku wpłynęło m.in. na wzrost ceny surowca, dotychczasowa średnioroczna cena wyniosła ok. 50 USD/bbl, wobec 45 USD/bbl zapisanych w rosyjskim budżecie. Pozwoliło to władzom Rosji nie tylko zwiększyć wydatki budżetowe (przede wszystkim niejawne, głównie na obronę i bezpieczeństwo), ale także ograniczyć wykorzystywanie funduszy rezerwowych do finansowania deficytu.